പദ്മപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 1 (സൃഷ്ടിഖണ്ഡമ്)/അധ്യായഃ 30

ഭീഷ്മ ഉവാച.

യജ്ഞപവർതമാസാദ്യ വിഷ്ണുനാ പ്രഭവിഷ്ണുനാ.

പദാനി ചേഹ ദത്താനി കിമർഥം പദപദ്ധതിഃ1.

കൃതാ വൈ ദേവദേവേന തന്മേ വദ മഹാമതേ.

കതമോ ദാനവസ്തേന വിഷ്ണുനാ ദമിതോത്ര വൈ2.

കൃത്വാ വൈ പദവിന്യാസം തന്മേ ശംസ മഹാമുനേ.

സ്വർലോകേ വസതിർവിഷ്ണോർവൈകുംഠ്യേസ്യ മഹാത്മനഃ3.

സ കഥം മാനുഷേ ലോകേ പദന്യാസം ചകാര ഹ.

ദേവലോകേഷു വൈ ദേവ ദേവാഃ സേംദ്രപുരോഗമാഃ4.

തപസാ മഹതാ ബ്രഹ്മൻഭക്താ യേ സതതം പ്രഭുമ്.

ശ്രീവരാഹസ്യ വസതിർമഹർല്ലോകേ പ്രകീർതിതാ5.

നൃസിംഹസ്യ തഥാ പ്രോക്താ ജനലോകേ മഹാത്മനഃ.

ത്രിവിക്രമസ്യ വസതിസ്തപോലോകേ പ്രകീർതിതാ6.

ലോകാനേതാൻപരിത്യജ്യ കഥം ഭൂമൗ പദദ്വയമ്.

ക്ഷേത്രേ പൈതാമഹേ ചാസ്മിൻപുഷ്കരേ യജ്ഞപർവതേ7.

പദാനി കൃതവാൻബ്രഹ്മന്വിസ്തരാന്മമ കീർതയ.

ശ്രുതേന സർവപാപസ്യ നാശോ വൈ ഭവിതാ ധ്രുവമ്8.

പുലസ്ത്യ ഉവാച.

സമ്യക്പൃച്ഛസി ഭോസ്ത്വം യത്സംശൃണു ത്വം സമാഹിതഃ.

യഥാപൂർവം പദന്യാസഃ കൃതോ ദേവേന വിഷ്ണുനാ9.

യജ്ഞപർവതമാസാദ്യ ശിലാപർവതരോധസി.

പുരാ കൃതയുഗേ ഭീഷ്മ ദേവകാര്യാർഥസിദ്ധയേ10.

വിഷ്ണുനാ ച കൃതം പൂർവം പൃഥിവ്യർഥേ പരംതപ.

ത്രിദിവം സർവമാനീതം ദാനവൈർബലവത്തരൈഃ11.

ത്രൈലോക്യം വശമാനീയ ജിത്വാ ദേവാൻസവാസവാൻ.

ദാനവാ യജ്ഞഭോക്താരസ്ത്രാസൻബലവത്തരാഃ12.

കൃതാ ബാഷ്കലിനാ സർവേ ദാനവേന ബലീയസാ.

ഏവംഭൂതേ തദാ ലോകേ ത്രൈലോക്യേ സചരാചരേ13.

പരമാർതിം യയൗ ശക്രോ നിരാശോ ജീവിതേ കൃതഃ.

സ ബാഷ്കലിർദാനവേംദ്രോ്വധ്യോയം മമ സംയുഗേ14.

ബ്രഹ്മണോ വരദാനേന സർവേഷാം തു ദിവൗകസാമ്.

തദഹം ബ്രഹ്മണോ ലോകേ വൃതഃ സർവൈർദിവൗകസൈഃ15.

വ്രജാമി ശരണം ദേവം ഗതിരന്യാ ന വിദ്യതേ.

ഏവം വിചിംത്യ ദേവേംദ്രോ വൃതഃ സർവൈർദിവൗകസൈഃ16.

ജഗാമ ത്വരിതോ ഭീഷ്മ യത്ര ദേവഃ പിതാമഹഃ.

ബ്രഹ്മണഃ സ പദം പ്രാപ്യ വൃതസ്തൈശ്ച ദിവൗകസൈഃ17.

അബ്രവീജ്ജഗതഃ കാര്യം പ്രാപ്താമാപദമുത്തമാമ്.

കിം ന ജാനാസി വൈ ദേവ യതോ നോ ഭയമാഗതമ്18.

ദൈത്യൈര്യദാഹൃതം സർവം വരദാനാച്ച തേ പ്രഭോ.

കഥിതം വൈ മയാ സർവം ബാഷ്കലേശ്ച ദുരാത്മനഃ19.

ക്രിയതാം ചാവിലംബേന പിതാ ത്വം നഃ പിതാമഹഃ.

തത്ത്വം ചിംതയ ദേവേശ ശാംത്യർഥം ജഗതസ്ത്വിഹ20.

തേഷാം ച പശ്യതാം കിംചിച്ഛ്രൗതസ്മാർതാദികാഃ ക്രിയാഃ.

ന പ്രാവർതന്തേ ഹാനിസ്തു തൈരസ്മാകം ദിനേദിനേ21.

യഥാ ഹി പ്രാകൃതഃ കശ്ചിത്സ്വാർഥമുദ്ദിശ്യ ഭാഷതേ.

വിജ്ഞാപ്യസേ തഥാസ്മാഭിർനിരസ്തോപകൃതൈഃ സദാ22.

യദ്യേനോപകൃതം യസ്യ സഹസ്രഗുണിതം പുനഃ.

യോ ന തസ്യോപകാരായ തത്കരോതി വൃഥാ മതിഃ23.

തസ്യോപകാരദഗ്ധസ്യ നിസ്ത്രപസ്യാസതഃ പുനഃ.

നരകേഷ്വപി സംവാസസ്തസ്യ ദുഷ്കൃതകാരിണഃ24.

നൈതാവതൈവ സാധുത്വം കൃതേ യാതു പ്രതിക്രിയാ.

സ്വാർഥൈകനിഷ്ഠബുദ്ധീനാമേതന്നാപി പ്രവർതതേ25.

യദ്യസ്യ നാഭവത്സ്ഥാനം ജഗതോ ഹ്യത്ര ദുഃഖദം.

ശതധാ ഹൃദയം ദീർണം തന്ന തൃപ്തിമുപാഗതമ്26.

തത്ര വാ യത്ര ഗംതാസ്മി നിമഗ്നാനുദ്ധരസ്വ നഃ.

ഉപായകഥനേനാസ്യ യേന തേജഃ പ്രവർതതേ27.

യഥാഖ്യാതം മയാ ദൃഷ്ടം ജഗത്തത്സ്ഥമവേക്ഷ്യ താമ്.

നിഃസ്വാധ്യായവഷട്കാരം നിവൃത്തോത്സവമംഗലമ്28.

ത്യക്താധ്യയനസംയോഗം മുക്തവാർതാ പരിഗ്രഹമ്.

ദംഡനീത്യാ പരിത്യക്തം ശ്വാസമാത്രാവശേഷിതമ്29.

ജഗദാർതിമപി പ്രാപ്തം പുനഃ കഷ്ടതരാം ദശാം.

ഏതാവതാ ഹി കാലേന വയം ഗ്ലാനിമുപാഗതാഃ30.

ബ്രഹ്മോവാച.

ജാനാമി ബാഷ്കലിം തം തു വരദാനാച്ച ഗർവിതമ്.

അജേയം ഭവതാം മന്യേ വിഷ്ണുസാധ്യോ ഭവിഷ്യതി31.

നിരുധ്യ സംസ്ഥിതോ ബ്രഹ്മാ ഭാവം തത്വമയം തദാ.

സമാധിസ്ഥസ്യ തസ്യൈവ ധ്യാനമാത്രാച്ചതുർഭുജഃ32.

സ്തോകേനൈവ ഹി കാലേന ചിംത്യമാനഃ സ്വയംഭുവാ.

ആജഗാമ മുഹൂർതേന സർവേഷാമേവ പശ്യതാമ്33.
വിഷ്ണുരുവാച.
ഭോ ഭോ ബ്രഹ്മന്നിവർത്തസ്വ ധ്യാനാദസ്മാന്നിവാരിതഃ.
യദർഥമിഷ്യതേ ധ്യാനം സോഹം ത്വാം സമുപാഗതഃ34.
ബ്രഹ്മോവാച.
മഹാപ്രസാദ ഏഷോ്ത്ര സ്വാമിനോ ഹി പ്രദർശനമ്.
കസ്യാന്യസ്യ ഭവേച്ചൈഷാ ചിന്താ യാ ജഗതഃ പ്രഭോ35.
മമൈവ താവദുത്പത്തിർജഗദർഥേ വിനിർമിതാ.
ജഗദേതത്ത്വദർഥീയം തത്ത്വതോ നാസ്തി വിസ്മയഃ36.
ഭവതാ പാലനം കാര്യം സംഹരേദ്രുദ്ര ഏവ തു.
ഏവംഭൂതേ ജഗത്യസ്മിൻശക്രസ്യാസ്യ മഹാത്മനഃ37.
ഹൃതം രാജ്യം ബാഷ്കലിനാ ത്രൈലോക്യം സചരാചരമ്.
ഭൃത്യസ്യ ക്രിയതാം സാഹ്യം മംത്രദാനേന കേശവ38.
വാസുദേവ ഉവാച.
ഭവതോ വരദാനേന അവധ്യഃ സ തു സാംപ്രതമ്.
ബുദ്ധിസാധ്യഃ സ വൈ കാര്യോ ബംധനാദിഹ ദാനവഃ39.
വാമനോഹം ഭവിഷ്യാമി ദാനവാനാം വിനാശകഃ.
മയാ സഹ വ്രജത്വേഷ ബാഷ്കലേസ്തു നിവേശനമ്40.
തത്ര ഗത്വാ വരം ത്വേഷ മദർഥേ യാചതാമിമമ്.
വാമനസ്യാസ്യ വിപ്രസ്യ ഭൂമേ രാജൻപദത്രയമ്41.
പ്രയച്ഛസ്വ മഹാഭാഗ യാച്ഞൈഷാ തു മയാ കൃതാ.
ശക്രേണോക്തോ ദാനവേംദ്രോ ദദ്യാത്സ്വമപി ജീവിതമ്42.
ഗൃഹ്യ പ്രതിഗ്രഹം തസ്യ ദാനവസ്യ പിതാമഹ.
തം ബധ്വാ ച തതോ യത്നാത്കൃത്വാ പാതാലവാസിനമ്43.
സൗകരം രൂപമാസ്ഥായ വധാർഥം ച ദുരാത്മനഃ.
ഭവിഷ്യാമി ന സംദേഹോ വ്രജ ശക്ര ത്വരാന്വിതഃ44.

വിരരാമ തമുക്ത്വൈവമംതർദ്ധാനം ഗതശ്ച വൈ.
അഥ കാലാംതരേ വിഷ്ണാവദിതേർഗർഭതാം ഗതേ45.
നിമിത്താന്യതിഘോരാണി പ്രാദുർഭൂതാന്യനേകശഃ.
സമസ്തജഗദാധാരേ വിഷ്ണൗ ഗർഭത്വമാഗതേ46.
ശോഭനം ഹി തദാ ജാതം നിമിത്തം ചൈവമൂർജിതമ്.
മാലതീകുസുമാനാം തു സുഗംധഃ സുരഭിർവവൗ47.
അഥ വിഹിതവിധാനം കാലമാസാദ്യ ദേവസ്ത്രിദശഗണഹിതാർഥം സർവഭൂതാനുകംപീ.
വിമല വിരല കേശശ്ചംദ്രശംഖോദയശ്രീരദിതിതനയഭാവം ദേവദേവശ്ചകാര48.
അവതരതി ച വിഷ്ണൗ സിദ്ധദേവാസുരാണാമനിമിഷനയനാനാം വിപ്രസേദുർമുഖാനി.
അതിവിരതരജോഭിർവായുഭിഃ സംവഹദ്ഭിർദിനമപി ച തദാസീജ്ജന്മ വിഷ്ണോഃ സുഗർഭേ49.
അദിതിരജനഗർഭാ സാപി ദേവീ പ്രയാംതീ നതജഘനഭരാർത്താ മംദസംചാരരമ്യാ.
അലസവദനഖേദം പാംഡുഭാവം വഹംതീ ഗുരുതരമവഗാഢം ഗർഭമേവോദ്വഹംതീ1.30.50.
തതഃ പ്രവിഷ്ടേ ഖലു ഗർഭവാസം നാരായണേ ഭൂതഭവിഷ്യയോഗാത്.
വിനാപദം പ്രാപ്തമനോരഥാനി ഭൂതാനി സർവാണി തദാ ബഭൂവുഃ51.
സമീരണോ വാതി ച മംദമംദം പതത്സു വർഷേഷു നഗോദ്ഭവേഷു.
വിവിക്തമാർഗേഷു ദിഗംതരേഷു ജനേഷു വൈ സത്യമുപാഗതേഷു52.
വിമുച്യമാനേ ഗഗനേ രജോഭിഃ ശനൈശ്ശനൈർനശ്യതി ചാംധകാരേ.
ഉദരാംതർഗതേ വിഷ്ണൗ ദ്രോഹബുദ്ധിസ്തദാഭവത്53.
താം നിശാമയ രാജേംദ്ര ദേവമാതുര്യഥാക്രമമ്.
കിമനുക്രമണേനൈവ ലംഘയാമി ത്രിവിഷ്ടപമ്54.
ബാഷ്കലിം ദാനവേംദ്രം തം കുര്യാം പാതാലവാസിനമ്.
ശക്രസ്യ തു മയാ ദത്തം ധനം ലാവണ്യമേവ ച55.

ദാനവാനാം വിനാശായ ഏകൈവ പ്രഭവാമ്യഹമ്.

ക്ഷിപാമി ശരജാലാനി ചക്രയാനാന്യനേകശഃ56.

ഗദാവ്രാതാംശ്ച വിവിധാന്ദാനവാനാം വിനാശനേ.

വിബുധാന്ദേവലോകസ്ഥാനധോഭൂമേസ്തു ദാനവാൻ57.

കരോമി കാലയോഗേന തത്തു കാര്യം വ്രതേന മേ.

നിസ്സൃതാ സഹസാ വാണീ വക്ത്രമേവാഭിസംസ്ഥിതാ58.

യേനേദം ചിന്ത്യതേ പൂർവം യന്ന ദൃഷ്ടം ന ച ശ്രുതമ്.

ബംധം വൈ ദനുമുഖ്യസ്യ കൃതം കോപേന പശ്യ മേ59.

കശ്യപായ പുരാ ദത്തം ധനം ലാവണ്യമേവ ച.

കിമയം വിഗതോത്സാഹോ വായവോഥ സമാകുലാഃ60.

ഭ്രമതീവ ഹി മേ ദൃഷ്ടിർമ്മൈതദ്രൂപം പ്രചിംതിതമ്.

ആവിഷ്ടാ കിമഹം വച്മി കേനാപ്യസദൃശം വചഃ61.

വികല്പവശമാപന്നാഁഭീക്ഷ്ണം ഹൃദിമമർശ സാ.

ദധാര ദിവ്യം വർഷാണാം സഹസ്രം ദിവ്യമീശ്വരമ്62.

തതഃ സമഭവത്തസ്യാം വാമനോ ഭൂതവാമനഃ.

ജാതേന യേന ചക്ഷൂംഷി ദാനവാനാം ഹൃതാനി വൈ63.

ജാതമാത്രേ തതസ്തസ്മിന്ദേവദേവേ ജനാർദനേ.

നദ്യഃ സ്വച്ഛാംബുവാഹിന്യോ വവൗ ഗംധവഹോഁനിലഃ64.

കശ്യപോപി സുഖം ലേഭേ തേന പുത്രേണ ഭാസ്വതാ.

സർവേഷാം മാനസോത്സാഹസ്ത്രൈലോക്യാംതരവാസിനാമ്65.

സംജാതമാത്രേ തു തതോ ജനാധിപജനാർദനേ.

സ്വർഗലോകേ ദുംദുഭയോ വിനേദുസ്തൈശ്ച താഡിതാഃ66.

അതിപ്രഹർഷാത്തു ജഗത്ത്രയസ്യ മോഹശ്ച ദുഃഖാനി ച നാശമീയുഃ.

ജഗോ ച ഗന്ധർവഗണോതിമാത്രം ഭാവസ്വരൈർഭർതൃവിമിശ്രിതാശ്ച67.

സുരാങ്ഗനാശ്ചാപി ച ഭാവയുക്താ നൃത്യംതി തത്രാപ്സരസാം സമൂഹാഃ.

തഥൈവ വിദ്യാധരസിദ്ധസംഘാ വിമാനയാനൈർമുദിതാ ഭ്രമംതി68.

വദംതി സത്യാനൃതകാര്യനിർണയം തഥാഭിരംഗം പ്രതിദർശയംതി.
ഗായംതി ഗേയം വിനിവൃത്തരാഗാ മുഹുർമുഹുർദുഃഖസുഖപ്രഭൂതാഃ69.
നൃത്യംതി വൈ സ്വർഗഗതാശ്ച തേ തു ധർമാർജിതം സ്വർഗമിതോ വ്രജംതി.
ഇതി വിഗതവിഷാദേ നിർമലേ ജീവലോകേ തിമിരനികരമുക്താ നിർവൃതിം പ്രാപ്തുകാമാഃ70.
തത്രോചുഃ കേചിദുർവ്യാം ജയജയ ഭഗവൻസംപ്രഹൃഷ്ടാശ്ച കേചിത്.
ത്വേവം പ്രോക്തപ്രണാദൈരവിരല മനസശ്ചാനുവാദൈസ്തഥാന്യൈഃ.
ധ്യായംതേന്യേ നിഗൂഢം ജനനഭയ ജരാമൃത്യുവിച്ഛേദഹേതോ-.
രിത്യേവം കൃത്സ്നമാസീജ്ജഗദിദമഖിലം സർവതഃ സംപൃഹൃഷ്ടമ്71.
പരമാസാദ്യ യം വിഷ്ണും ബ്രഹ്മാഹ ജഗതഃ കൃതേ.
ജാതോയം ഭവതാമർഥേ വാമനോ യദപീശ്വരഃ72.
ഏഷ ബ്രഹ്മാ ച വിഷ്ണുശ്ച ഏഷ ഏവ മഹേശ്വരഃ.
ഏഷ വേദാശ്ച യജ്ഞാശ്ച സ്വർഗശ്ചൈഷ ന സംശയഃ73.
വിഷ്ണുവ്യാപ്തമിദം സർവം ജഗത്സ്ഥാവരജംഗമമ്.
ഏകഃ സ തു പൃഥ്ക്ത്വേന സ്വയംഭൂരിതി വിശ്രുതഃ74.
യഥാർഥവർണകേ സ്ഥാനേ വിചിത്രഃ സ്ഫാടികോ മണിഃ.
തതോ ഗുണവശാത്തസ്യ സ്വയംഭോരനുവർത്തനമ്75.
യഥാ ഹി ഗാർഹപത്യോഗ്നിരന്യസംജ്ഞാം പുനർവ്രജേത്.
ലഭേത സംജ്ഞാം ഭഗവാൻബ്രാഹ്മാദിഷു തഥാ ഹ്യസൗ76.
സർവഥാ വാമനോ ദേവോ ദേവകാര്യം കരിഷ്യതി.
ഏവം ചിംതയതാം തേഷാം ഭാവിതാനാം ദിവൗകസാമ്77.
ജഗാമ ശക്രസഹിതോ ബാഷ്കലേശ്ച നിവേശനമ്.
ദൂരാദേവ ച താം ദൃഷ്ട്വാ പുരീം തസ്യ സമാവൃതാമ്78.
പാംഡുരൈഃ ഖഗമാഗമ്യൈഃ സർവരത്നോപശോഭിതൈഃ.
ശോഭിതാം ഭവനൈർമുഖ്യൈസ്സുവിഭക്തമഹാപഥൈഃ79.
നിത്യപ്രഭിന്നൈർമാതംഗൈരംജനാചലസന്നിഭൈഃ.

ദേവനാഗകുലോത്പന്നൈഃ ശതസംഖ്യൈർവിരാജിതാമ്80.

നിർമാംസഗാത്രൈസ്തുരഗൈരല്പകർണൈർമനോജവൈഃ.

ദീർഘഗ്രീവാക്ഷികൂടൈശ്ച മനോജ്ഞൈരുപശോഭിതാമ്81.

പദ്മഗർഭസുവർണാഭാഃ പൂർണചംദ്രനിഭാനനാഃ.

സംല്ലാപോല്ലാപകുശലാസ്തത്ര വേശ്യാഃ സഹസ്രശഃ82.

ന തത്പുണ്യം ന സാ വിദ്യാ ന തച്ഛില്പം ന സാ കലാ.

ബാഷ്കലേർന പുരേ്യസ്യാഥ നിവാസം പ്രതിഗച്ഛതി83.

ഉദ്യാനശതസംബാധം സമാജോത്സവമാലിനി.

അന്വിതേ ദനുമുഖ്യൈശ്ച സർവൈരംതകവർജിതൈഃ84.

വീണാവേണുമൃദംഗാനാം ശബ്ദൈഃ സർവത്ര നാദിതേ.

സദാ പ്രഹൃഷ്ടാ ദനുജാ ബഹുരത്നോപശോഭിതാഃ85.

ക്രീഡമാനാഃ പ്രദൃശ്യംതേ മേരാവിവ യഥാമരാഃ.

ബ്രഹ്മഘോഷോ മഹാംസ്തത്ര ദനുവൃദ്ധൈരുദീരിതഃ86.

സാജ്യധൂമേന ചാഗ്നീനാം വായുനാ നഷ്ടകിൽബിഷേ.

സുഗംധധൂപവിക്ഷേപ സുരഭീകൃതമാരുതേ87.

സുഗംധിദനുജാകീർണേ പുരേ തസ്മിംസ്തു ബാഷ്കലി.

ത്രൈലോക്യം തു വശേ കൃത്വാ സുഖേനാസ്തേ സ ദാനവഃ88.

തത്രസ്ഥഃ പാലയന്നാസ്തേ ത്രൈലോക്യം സചരാചരം.

ധർമജ്ഞശ്ച കൃതജ്ഞശ്ച സത്യവാദീ ജിതേംദ്രിയഃ89.

സുദർശഃ പൂർവദേവാനാം നയാനയവിചക്ഷണഃ.

ബ്രഹ്മണ്യശ്ച ശരണ്യശ്ച ദീനാനാമനുകംപകഃ90.

വേദമംത്രപ്രഭൂത്സാഹ സർവശക്തിസമന്വിതഃ.

ഷാഡ്ഗുണ്യവിഷയോത്സാഹഃ സ്മിതപൂർവാഭിഭാഷിതഃ91.

വേദവേദാംഗതത്വജ്ഞോ യജ്ഞയാജീ തപോരതഃ.

ന ച ദുഃശീലനിരതഃ സ സർവത്രാവിഹിംസകഃ92.

മാന്യമാനയിതാ ശുദ്ധഃ സുമുഖഃ പൂജ്യപൂജകഃ.

സർവാർഥവിദനാധൃഷ്യഃ സുഭഗഃ പ്രിയദർശനഃ93.

ബഹുധാന്യോ ബഹുധനോ ബഹുയാനശ്ച ദാനവഃ.

ത്രിവർഗസാധകോ നിത്യം ത്രൈലോക്യേ വരപൂരുഷഃ94.

സ്വപുരീനിലയോ നിത്യം ദേവദാനവദർപഹാ.

സ ചൈവം പാലയാമാസ ത്രൈലോക്യേ സകലാഃ പ്രജാഃ95.

നാധമഃ കശ്ചിദപ്യാസ്തേ തസ്മിന്രാജനി ദാനവേ.

ദീനോ വാ വ്യധിതോ വാപി അല്പായുർവാഥ ദുഃഖിതഃ96.

മൂർഖോ വാ മംദരൂപോ വാ ദുർഭഗോ വാ നിരാകൃതഃ.

ഏവം യുതം തം വിമലൈർഗുണൗഘൈർദൃഷ്ട്വാ ച മത്വാ ച നിവിഷ്ടബുദ്ധിം97.

പ്രസാദയന്ദൈത്യവരം മഹാത്മാ പുരംദരസ്തം തു ദനുപ്രധാനം.

തേജോയുക്തം ദാനവം തം തപംതമിവ ഭാസ്കരം98.

ത്രൈലോക്യധാരണേ ശക്തം വിസ്മിതഃ സോഽഭവത്തദാ.

ഇംദ്രം പുരാഗതം ദൃഷ്ട്വാ ദാനവേംദ്രായ പാർഥിവ99.

ഇദമൂചുസ്തദാഗത്വാ ദാനവാ യുദ്ധദുർമദാഃ.

ആശ്ചര്യമിതി വൈ കൃത്വാ ഇംദ്രോഭ്യേതി പുരീം തവ1.30.100.

ഏകാകീ ദ്വിജമുഖ്യേന വാമനേനേന സഹ പ്രഭോ.

അസ്മാഭിര്യദനുഷ്ഠേയം സാംപ്രതം നോ വദസ്വ രാട്101.

ദാനവാനബ്രവീത്സർവാൻപുരേ തിഷ്ഠത സംകുലം.

പ്രവേശ്യതാം ദേവരാജഃ പൂജ്യഃ സ തു മമാദ്യ വൈ102.

ഏതസ്മിന്നേവ കാലേ തു വാമനഃ സ ച വാസവഃ.

ആഗതൗ ദനുനാഥേന പ്രേമ്ണാ ചൈവാവലോകിതൗ103.

കൃതാർഥം മന്യതാത്മാനം പ്രണിപാതപുരഃസരമ്.

ഉവാച വചനം രാജാ ദാനവാനാം ധുരംധരഃ104.

അദ്യ വൈ ത്രിഷു ലോകേഷു നാസ്തി ധന്യതരോ മയാ.

യോഹം ശ്രിയാവൃതഃ ശക്രം പശ്യാമി ഗൃഹമാഗതമ്105.

അർഥിത്വകാമ്യയാ യസ്തു മാമയം യാചയിഷ്യതി.

ഗൃഹാഗതസ്യ തസ്യാഹം ദാസ്യേ പ്രാണാനപി ധ്രുവമ്106.

ദാരാൻപുത്രാംസ്തഥാഗാരം ത്രൈലോക്യേ കാ കഥാ മമ.

ആഗത്യ സംമുഖം തസ്യ അംകമാനീയ സാദരമ്107.

പരിഷ്വജ്യാഭിനന്ദ്യൈനം ഗൃഹം പ്രാവേശയത്സ്വകമ്.

തസ്യ സ്വാഗതമർഘ്യാദ്യൈഃ കൃത്വാ പൂജാം പ്രയത്നതഃ108.

അദ്യ മേ സഫലം ജന്മ പൂർണാഃ സർവേ മനോരഥാഃ.

യസ്ത്വാം പശ്യാമി ശക്രാദ്യ സ്വയമേവ ഗൃഹാഗതമ്109.

ഖ്യാപ്യോഹം ദനുമുഖ്യാനാം ദേവരാജ ത്വയാ കൃതഃ.

ആഗച്ഛതാ മമ ഗൃഹം പുണ്യതാ തു പരാ ഹി മേ110.

അഗ്നിഷ്ടോമാദിഭിര്യജ്ഞൈസ്സമ്യഗിഷ്ടൈസ്തു യത്ഫലമ്.

തത്ഫലം സമവാപ്യേത ത്വയി ദൃഷ്ടേ പുരംദര111.

യത്ഫലം ഭൂമിദാനേന ഗവാം ദാനേന ഋത്വിജേ.

മമാദ്യ തത്ഫലം ഭൂതമഥവാ രാജസൂയകമ്112.

നാല്പേന തപസാ ലഭ്യം ദർശനം തവ വാസവ.

ഏവം ഗേഹേ മയാ യത്തേ പ്രിയം കാര്യം തദുച്യതാമ്113.

വികല്പോഽന്യോ ന ഭവതാ ഹൃദി കാര്യഃ കഥംചന.

കൃതം ച തദ്വിജാനീയാ യദ്യദി സ്യാത്സുദുഷ്കരം114.

പുണ്യോഹം പുണ്യതാം പ്രാപ്തോ ദർശനാത്തവ ശത്രുഹൻ.

യത്തേ ദേവ വരൈർവംദ്യൗ വംദിതൗ ചരണൗ മയാ115.

കിമാഗമനകൃത്യം തേ വദ സർവം മയി പ്രഭോ.

അത്യാശ്ചര്യമിദം മന്യേ തവാഗമന കാരണം116.

ഇംദ്ര ഉവാച.

ജാനേഹം ദനുമുഖ്യാനാം പ്രധാനം ത്വാം തു ബാഷ്കലേ.

നാത്യാശ്ചര്യമിദം ഭാതി ത്വയി ദൃഷ്ടേഽസുരോത്തമ117.

വിമുഖാ നാർഥിനോ യാംതി ഭവതോ ഗൃഹമാഗതാഃ.

അർഥിനാം കല്പവൃക്ഷോസി ദാതാ ചാന്യോ ന വിദ്യതേ118.

പ്രഭായാം സൂര്യതുല്യോസി ഗാംഭീര്യേ സാഗരോപമഃ.

സഹിഷ്ണുത്വേ ധരാ ചൈവ ശ്രിയാ നാരായണോപമഃ119.

ബ്രാഹ്മണഃ കശ്യപകുലേ ജാതോയം വാമനഃ ശുഭേ.

പ്രാർഥിതോഹമനേനൈവം ഭൂമേർദേഹി പദത്രയം120.

മമാഗ്നിശരണാർഥായ യത്ര കുര്യാം മഖം ത്വഹം.

തദസ്യ കാരണം കൃത്വാ അർഥിതൈഷാ മമ പ്രഭോ121.

ലോകത്രയം മേ്പഹൃതം ത്വയാ വിക്രമ്യ ബാഷ്കലേ.

നിർവൃത്തികോ നിർധനോസ്മി യദ്വിത്തേ ന തദസ്തി മേ122.

ഭവംതം യാചയിഷ്യാമി പരാർഥേനാപി ചാത്മനാ.

അർഥിത്വേന മമാപ്യസ്യ യദ്യോഗ്യം തത്സമാചര123.

ജാതോസി കാശ്യപേ ച ത്വം വംശേ വംശവിവർദ്ധനഃ.

ദിത്യാസ്ത്വം ഗർഭസംഭൂതഃ പിതാ ത്രൈലോകപൂജിതഃ124.

ഏവംഭൂതമഹം ജ്ഞാത്വാ തേന ത്വാം യാചയാമ്യഹമ്.

അസ്യാഗ്നിശരണാർഥായ ദീയതാം ഭൂ പദത്രയമ്125.

അതീവ ഹ്രസ്വഗാത്രസ്യ വാമനസ്യാസ്യ ദാനവ.

ഭൂമിഭാഗേ ച പാരക്യേ ദാതും ന ത്വഹമുത്സഹേ126.

ഏതദേവ മയാ ദത്തം യദ്ഭവാനർഥിതോസി മേ.

ഗുരവോ യദി മന്യംതേ മംത്രിണോ വാ പദത്രയമ്127.

അർഥിത്വേന മദീയേന സ്വകുലേ ബാംധവേപി ച.

ഗൃഹായാതേ മയി തഥാ യദ്യോഗ്യം തത്സമാചര128.

യദി തേ രുചിതം വീര ദാനവേംദ്ര മഹാദ്യുതേ.

തദസ്മൈ ദീയതാം ശീഘ്രം വാമനായ മഹാത്മനേ129.

ബാഷ്കലിരുവാച.

ദേവേംദ്ര സ്വാഗതം തേ്സ്തു സ്വസ്തി പ്രാപ്നുഹി മാ ചിരമ്.

ത്വം സമീക്ഷസ്വധാത്മാനം സർവേഷാം ച പരായണമ്130.

ത്വയി ഭാരം സമാവേശ്യ സുഖമാസ്തേ പിതാമഹഃ.

ധ്യാനധാരണയായുക്തശ്ചിംതയാനഃ പരം പദമ്131.

സംഗ്രാമൈർബഹുഭിഃ ഖിന്നോ ജഗച്ചിംതാമപാസ്യ തു.

ക്ഷീരാബ്ധിദ്വീപമാശ്രിത്യ സുഖം സ്വപിതി കേശവഃ132.

അന്യേ ച ദാനവാഃ സർവേ ബലിനഃ സായുധാസ്ത്വയാ.

അസഹായേനൈവ ശക്ര സർവേപി വിനിപാതിതാഃ133.

ആദിത്യാ ദ്വാദശൈവേഹ രുദ്രാസ്ത്വേകാദശാപി വാ.

അശ്വിനൗ വസവശ്ചൈവ ധർമശ്ചൈവ സനാതനഃ134.

ത്വദ്ബാഹുബലമാശ്രിത്യ ത്രിദിവേ മഖഭാഗിനഃ.

ത്വയാ ക്രതുശതൈരിഷ്ടം സമാപ്തവരദക്ഷിണൈഃ135.

ത്വയാ ച ഘാതിതോ വൃത്രോ നമുചിഃ പാകശാസന.

ത്വദാജ്ഞാകാരിണാ പൂർവം വിഷ്ണുനാ പ്രഭവിഷ്ണുനാ136.

ഹിരണ്യകശിപോർഭ്രാതാ ഹിരണ്യാക്ഷോപി ഘാതിതഃ.

ഹിരണ്യകശിപുര്യോത്ര ജങ്ഘേ ചാരോപ്യ ഘാതിതഃ137.

വജ്രപാണിനമായാംതമൈരാവണശിരോഗതമ്.

സംഗ്രാമഭൂമൗ ദൃഷ്ട്വാ ത്വാം സർവേ നശ്യംതി ദാനവാഃ138.

യേ ത്വയാ വിജിതാഃ പൂർവം ദാനവാ ബലവത്തരാഃ.

സഹസ്രാംശേന തത്തുല്യോ ന ഭവാമി കഥംചന139.

ഏവംവിധോഽസി ദേവേംദ്ര മമ കാ ഗണനാ ഭവേത്.

മാം സമുദ്ധർതുകാമേന ത്വയൈവാഗമനം കൃതമ്140.

കരിഷ്യാമി ന സംദേഹോ ദാസ്യേ പ്രാണാനപി ധ്രുവമ്.

കിമർഥം ദേവരാജോക്താ ഭൂമിരേഷാ ത്വയാ ഹി മേ141.

ഇമേ ദാരാഃ സുതാ ഗാവോ യച്ചാന്യദ്വിദ്യതേ വസു.

ത്രൈലോക്യരാജ്യമഖിലം വിപ്രസ്യാസ്യ പ്രദീയതാമ്142.

അപകീർതിർഭവേന്മഹ്യം പൂർവേഷാം ച ന സംശയഃ.

ഗൃഹായാതസ്യ ശക്രസ്യ ദത്തം ബാഷ്കലിനാ ന തു143.

അന്യോപി യോർഥീ മേ പ്രാപ്തഃ സമേ പ്രിയതരഃ സദാ.

ഭവാനത്ര വിശേഷേണ വിചാരം മാ കൃഥാഃ ക്വചിത്144.

ബൃഹത്ത്രപാ മേ ദേവേംദ്ര യദ്ഭൂമേസ്തു പദത്രയമ്.

ബ്രാഹ്മണസ്യ വിശേഷേണ പ്രാർഥിതം തു ത്വയാ വിഭോ145.

ദാസ്യേ ഗ്രാമവരാനസ്യ ഭവതസ്തു ത്രിവിഷ്ടപമ്.

അശ്വാൻഗജാൻഭൂമിധനം സ്ത്രിയശ്ചോദ്ഭിന്നചൂചുകാഃ146.

യാസാം ദർശനമാത്രേണ വൃദ്ധോപി തരുണായതേ.

താഃ സ്ത്രിയോ വസുധാം ചൈതാം വാമനസ്യ പ്രതിഗ്രഹമ്147.

പ്രതിദാസ്യാമി ദേവേന്ദ്ര പ്രസാദഃ ക്രിയതാം ഹി മേ.

ഏതാവദുക്തേ വചനേ തദാ ബാഷ്കലിനാ നൃപ148.

പുരോധാസ്തൂശനാ പ്രാഹ ദാനവേംദ്രം തദാ വചഃ.

ഭവാന്രാജാ ദാനവേംദ്ര ഐശ്വര്യേഷ്ടവിധേ സ്ഥിതഃ149.

യുക്തായുക്തം ന ജാനാസി ദേയം കസ്യ മയാ ക്വചിത്.

മംത്രിഭിഃ സുസമാലോച്യ യുക്തായുക്തം പരീക്ഷ്യ ച 1.30.150.

പ്രാപ്തം ത്രൈലോക്യരാജ്യത്വം ജിത്വാ ദേവാൻസവാസവാൻ.

വാക്യസ്യാസ്യാവസാനേവ ഭവാൻപ്രാപ്സ്യതി ബംധനം151.

യ ഏഷ വാമനോ രാജന്വിഷ്ണുരേവ സനാതനഃ.

നാസ്യ വൈ ഭവതാ ദേയം പിതാ തേ ഘാതിതഃ സ്വയം152.

അയം തേ പിതൃഹാ പ്രാപ്തോ മാതൃഹാ ബംധുഘാതകഃ.

വംശോച്ഛേദകരസ്തുഭ്യം ഭൂതശ്ചൈവ ഭവിഷ്യതി153.

ന ചൈഷ ധർമം ജാനാതി ശക്രാദീനാം ഹിതേ രതഃ.

മായാവിനാ ദാനവാ യേ മായയാ യേന നിർജിതാഃ154.

മായയാ ബ്രാഹ്മണം രൂപം വാമനം ച പ്രദർശിതമ്.

അത്ര കിം ബഹുനോക്തേന നാസ്യ ദേയം തു കിംചന155.

മക്ഷികാപാദമാത്രം തു ഭൂമിരസ്യ പ്രതിഗ്രഹഃ.

വിനാശമേഷ്യസി ക്ഷിപ്രം സത്യംസത്യം മയാ ശ്രുതമ്156.

ഗുരുണാപ്യേവമുക്തസ്തു ഭൂയോ വാക്യമഥാബ്രവീത്.

ധർമാർഥിനാ മയാ സർവം പ്രതിജ്ഞാതം ഗുരോ ത്വിദമ്157.

പ്രതിജ്ഞാപാലനം കാര്യം സതാം ധർമഃ സനാതനഃ.

യദ്യേഷ ഭഗവാന്വിഷ്ണുർനാസ്തി ധന്യതരോ മയാ158.

ഗൃഹ്യ പ്രതിഗ്രഹം മത്തോ യദി ദേവാൻബുഭൂഷതി.

ഭൂയോപി ധന്യതാം നീതോ ദേവേനാനേന വൈ ഗുരോ159.

യം യോഗിനോ ധ്യാനയുക്താ ധ്യായമാനാ ഹി ദർശനമ്.

ന ലഭംതേ തഥാ വിപ്രാസ്സോയം ദൃഷ്ടോ മയാദ്യ വൈ160.

ദാനാനി യേ പ്രയച്ഛംതി സകുശോദകപാണിനാ.

പ്രീയതാം ഭഗവാന്വിഷ്ണുഃ പരമാത്മാ സനാതനഃ161.

ഏവമുക്തേ തു വചനേ അപവർഗസ്യ ഭാഗിനഃ.

യദത്ര കാര്യകരണേ വികല്പോ മേ ബഭൂവ ഹ162.

ഉപദിഷ്ടോസ്മി ഭവതാ ബാലത്വേ ചാവധാരിതമ്.

ശത്രാവപി ഗൃഹായാതേ മാസ്ത്വദേയം തു കിംചന163.

ഏതദേവ വിചിംത്യാഹം പ്രാണാനപി സ്വകാൻഗുരോ.

വാമനസ്യ പ്രദാസ്യാമി ശക്രസ്യാപി ത്രിവിഷ്ടപമ്164.

അപീഡാകാരി യദ്ദാനം തദ്ദാനമിഹ ദീയതേ.

പീഡാകാരി ച യദ്ദാനം തദ്ദാനം സമലം സ്മൃതമ്165.

ഏതച്ഛ്രുത്വാ ഗുരുസ്തത്ര ത്രപയാധോമുഖഃ സ്ഥിതഃ.

ബാഷ്കലിരുവാച.

അർഥിതാ ഭവതോ ദേവ ദേയാ സർവാ ധരാ മയാ166.

ത്രപാകരം ഭവേന്മഹ്യം യദസ്യ ഭൂപദത്രയമ്.

ഇംദ്ര ഉവാച.

സത്യമേതദ്ദാനവേന്ദ്ര യദുക്തം ഭവതാ ഹി മേ167.

ഭൂമേഃ പദത്രയാർഥിത്വം ദ്വിജേനാനേന മേ കൃതമ്.

ഏതാവതാ ത്വയം ചാർഥീ മയാപ്യസ്യ കൃതേ ഭവാൻ168.

ദനുപുത്രോ യാചിതോസി വരമേതത്പ്രദീയതാമ്.

ബാഷ്കലിരുവാച.

പദത്രയം വാമനായ ദേവരാജ പ്രതീച്ഛ മേ169.

തത്ര ത്വം സുചിരം കാലം സുഖീ സുരപതേ വസ.

ഏവമുക്ത്വാ ബാഷ്കലിനാ വാമനായ പദത്രയമ്170.

തോയപൂർവം തദാ ദത്തം പ്രീയതാം മേ ഹരിഃ സ്വയമ്.

ദത്തേ തു ദാനവേംദ്രേണ ത്യക്ത്വാ രൂപം ച വാമനമ്171.

ഹരിരാചക്രമേ ലോകാന്ദേവാനാം ഹിതകാമ്യയാ.

യജ്ഞപർവതമാസാദ്യ ഗത്വാ ചൈവ ഉദങ്മുഖഃ172.

ദേവസ്യ വാമചരണേ നിവിഷ്ടോ ദാനവാലയഃ.

തത്ര ക്രമം സ പ്രഥമം ദദൗ സൂര്യേ ജഗത്പതിഃ173.

ദ്വിതീയം ച ധ്രുവേ ദേവസ്തൃതീയേന ച പാർഥിവ.

ബ്രഹ്മാംഡസ്താഡിതസ്തേന ദേവേനാദ്ഭുതകർമണാ174.

അംഗുഷ്ഠാഗ്രേണ ഭിന്നേംഡേ ജലം ഭൂരി വിനിഃസൃതമ്.

പ്ലാവയിത്വാ ബ്രഹ്മലോകാൻസർവാൻലോകാനനുക്രമാത്175.

ധ്രുവസ്ഥാനം സൂര്യലോകം പ്ലാവ്യ തം യജ്ഞപർവതമ്.

പ്രവിഷ്ടാ പുഷ്കരം ധാരാ ധൗത്വാ വിഷ്ണുപദാനി സാ176.

പദാനി യാനി ജാതാനി വൈഷ്ണവാനി ധരാതലേ.

തത്രാശ്രമേ തു യോ ഗത്വാ സ്നാനം വാപ്യാം സമാചരേത്177.

അശ്വമേധഫലം തസ്യ ദർശനാദേവ ജായതേ.

ഏകവിംശഗണോപേതോ വൈകുംഠേ വാസമാപ്നുയാത്178.

ഭുക്ത്വാ തു വിപുലാൻഭോഗാൻകല്പാനാം തു ശതത്രയമ്.

തദംതേ ജായതേ രാജാ സാർവഭൗമഃ ക്ഷിതാവിഹ179.

തോയധാരാ തു സാ ഭീഷ്മ അംഗുഷ്ഠാഗ്രാദ്വിനിഃസൃതാ.

നദീ സാ വൈഷ്ണവീ പ്രോക്താ വിഷ്ണുപാദസമുദ്ഭവാ180.

അനേന കാരണേനാഭൂദ്ഗംഗാ വിഷ്ണുപദീ നൃപ.

യയാ സർവമിദം വ്യാപ്തം ത്രൈലോക്യം സചരാചരമ്181.

അംഗുഷ്ഠാഗ്രക്ഷതാദംഡാദ്യത്പ്രവിഷ്ടം ജലം ശുഭമ്.

പ്രാപ്തം ദേവനദീത്വം തു യാതു വിഷ്ണുപദീ നദീ182.

ദേവനദ്യാ തയാ വ്യാപ്തം ബ്രഹ്മാംഡം സചരാചരമ്.

വിഭൂതിഭിർമഹാഭാഗ സർവാനുഗ്രഹകാമ്യയാ183.

സ ബാഷ്കലിർവാമനേന ഉക്തഃ പൂരയ മേ ക്രമാൻ.

അധോമുഖസ്തദാ ജാത ഉത്തരം നാസ്യ വിംദതി184.

മൗനീഭൂതം തു തം ദൃഷ്ട്വാ പുരോധാ വാക്യമബ്രവീത്.

സ്വാഭാവികീ ദാനശക്തിർന തു സ്രഷ്ടും വയം ക്ഷമാഃ185.

യാവതീയം ധരാ ദേവ സാ ദത്താനേന തേ പ്രഭോ.

ഉക്തോ ബാഷ്കലിനാ വിഷ്ണുര്യാവന്മാത്രാ വസുംധരാ186.

യാ സൃഷ്ടാ ഭവതാ പൂർവം സാ മയാ ന ച ഗോപിതാ.

അല്പാഭൂമിർഭവാന്ദീർഘോ ന തു സൃഷ്ടേരഹം ക്ഷമഃ187.

ഇച്ഛാശക്തിഃ പ്രഭവതി പ്രഭോസ്തേ ദേവ സർവദാ.

നിരുത്തരസ്തദാ വിഷ്ണുർമത്വാ തം സത്യവാദിനമ്188.

ബ്രൂഹി ദാനവമുഖ്യ ത്വം കം തേ കാമം കരോമ്യഹമ്.

മമ ഹസ്തഗതം തോയം ത്വയാ ദത്തം തു ദാനവ189.

തേന ത്വം വരയോഗ്യോസി വരാണാം ഭാജനം ശുഭം.

ദാസ്യേഹം ഭവതഃ കാമമർഥീയേന വൃണുഷ്വ ഹ190.

വിജ്ഞപ്തോ ഹി തദാ തേന ദേവദേവോ ജനാർദനഃ.

ഭക്തിം വൃണോമി ദേവേശ ത്വദ്ധസ്താന്മരണം ഹി മേ191.

വ്രജാമി ശ്വേതദ്വീപം തേ ദുർലഭം തു തപസ്വിനാമ്.

ആഹൈവമുക്തേ വിഷ്ണുസ്തം തിഷ്ഠസ്വൈവ യുഗാംതരമ്192.

വാരാഹരൂപീ യദാഹം പ്രവേക്ഷ്യാമി ധരാതലമ്.

തദാ ഹനിഷ്യേഹം ത്വാം തു മദഗ്രേ ച യദൈഷ്യസി193.

ഉക്തോഥ ദാനവസ്തേന അപാസർപ്പത്തദഗ്രതഃ.

വാമനേന സമാക്രാംതാഃ സർവേ ലോകാസ്തദാ നൃപ194.

അസുരൈസ്തൈസ്തദാ ത്യക്തം ദേവാനാം സത്യഭാഷണമ്.

ദേവോ ഹൃത്വാ തു ത്രൈലോക്യം ജഗാമാദർശനം വിഭുഃ195.

പാതാലനിലയശ്ചാപി സുഖമാസ്തേ സ ബാഷ്കലി.

ശക്രോപി പാലയാമാസ വിപശ്ചിദ്ഭുവനത്രയമ്196.

അയം ത്രൈവിക്രമോ നാമ പ്രാദുർഭാവോ ജഗദ്ഗുരോഃ.

ഗംഗാസംഭവസംയുക്തസ്സർവകല്മഷനാശനഃ197.

വിഷ്ണോഃ പദാനാമേഷാ തേ ഉത്പത്തിഃ കഥിതാ നൃപ.

യാം ശ്രുത്വാ തു നരോ ലോകേ സർവപാപൈഃ പ്രമുച്യതേ198.

ദുഃസ്വപ്നം ദുർവിചിംത്യം ച ദുഃഷ്കരം ദുഃഷ്കൃതാനി ച.

ക്ഷിപ്രം ഹി നാശമായാംതി ദൃഷ്ടേ വിഷ്ണുപദത്രയേ199.

യുഗാനുക്രമശോ ദൃഷ്ട്വാ പാപിനോ ജംതവസ്തഥാ.

സൂക്ഷ്മതാ ദർശിതാ ഭീഷ്മ വിഷ്ണുനാ പദദർശനേ1.30.200.

യസ്ത്വാരോഹതി തസ്മിംസ്തു മൗനവാന്മാനവോ ഭുവി.

കൃത്വാ ത്രിപുഷ്കരീ യാത്രാമശ്വമേധഫലം വ്രജേത്201.

മുച്യതേ സർവപാപൈശ്ച മൃതോ വിഷ്ണുപുരം വ്രജേത്202.

.

ഇതി ശ്രീപാദ്മപുരാണേ പ്രഥമേ സൃഷ്ടിഖംഡേ വിഷ്ണുപദോത്പത്തിർനാമ ത്രിംശോऽധ്യായഃ30.